

1.13 Volby do rady školy za pedagogických zamestnancov

Prosím o vyjadrenie k postupu voľby členov RŠ za pedagogických zamestnancov. Nebola volebná komisia. Voľba bola vyhlásená ústne riaditeľkou školy, uskutočnila sa po prvej vyučovacej hodine (počas prestávky). Okolo obeda vyhlásila riaditeľka zrušenie volieb a ohlásila voľbu na druhý deň o 12:40 (počas prestávky). Do volebnej komisie sa nominovala sama, spolu s ďalšími dvoma kolegyniami, ktoré neboli prítomné. Nikto nevie, kedy sa otvárali obálky, kto bol prítomný, atď. Vyhlásenie výsledkov ohlásila na utorok s odôvodnením, že v pondelok na porade nebudú viacerí kolegovia prítomní. Hlasovacie lístky neboli ani v prvej voľbe ani v druhej voľbe označené pečiatkou. Pri prvej voľbe boli na hlasovacom lístku delegovaní členovia, ktorí jasne deklarovali, že nechcú byť členmi RŠ. Neexistuje žiadny volebný poriadok.

Je problematické jednoznačne posúdiť správnosť alebo nesprávnosť postupu len na základe týchto bodov bez dokumentácie o priebehu volieb, ale ak sa voľby uskutočnili podľa popisu, je to netransparentný postup. Ak sa účastníci voľby domnievajú, že postup nebol správny, možno odporučiť, aby sa obrátili na zriaďovateľa, ktorý je za ustanovenie RŠ zodpovedný, príp. na príslušný regionálny úrad školskej správy.

Orgány školskej samosprávy, medzi ktoré patrí aj RŠ, vykonávajú školskú samosprávu podľa § 2 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z. z. Zákon tiež ustanovuje, v ktorých školách a školských zariadeniach sa RŠ zriaďuje, aké poslanie a kompetencie má, obsahuje základné ustanovenia o jej zasadnutiach a uznášaní sa, určuje dĺžku funkčného obdobia a pojednáva aj o finančnom zabezpečení činnosti RŠ. V § 25 zákon č. 596/2003 Z. z. ustanovuje počet a zloženie členov RŠ, spôsob zániku členstva, určuje dôvody pozastavenia členstva.

Podrobnosti o postupe pri zriadení RŠ (voľby, delegovanie) sú ustanovené vo vyhláske MŠ SR č. 291/2004 Z. z. Z dôvodu, že RŠ sa vyjadruje k dôležitým otázkam činnosti školy alebo školského zariadenia v oblasti výchovy a vzdelávania a má významné kompetencie pri výbere riaditeľa (prípadne odvolaní), je veľmi dôležité, aby jej zriadenie bolo transparentné a uskutočnené v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. za ustanovenie RŠ zodpovedá zriaďovateľ. **Voľbu členov za pedagogických zamestnancov, ostatných zamestnancov a rodičov žiakov školy zabezpečí riaditeľ školy alebo školského zariadenia (v stredných školách aj žiakov školy). Riaditeľ však nemôže ko-**

nat' svojvoľne, voľby musia prebehnúť tak, aby boli dodržané ustanovenia príslušných právnych predpisov, tzn. uvedeného zákona a vyhlášky. Treba dodržať ustanovenie § 25 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. (za ustanovenie RŠ zodpovedá zriaďovateľ) a § 1 ods. 3 vyhlášky, kde je určené, že výzvu na voľby členov RŠ vykoná a zverejní zriaďovateľ.

Na základe výzvy zriaďovateľa riaditeľ zabezpečí organizačne voľbu volebných členov (zástupcov pedagogických zamestnancov, ostatných zamestnancov a rodičov žiakov), pričom postupuje podľa vyhlášky a pokynov zriaďovateľa. Zástupcov za zriaďovateľa zriaďovateľ deleguje. Z volieb treba vypracovať zápisnice, v ktorých sa uvedú všetky potrebné údaje o priebehu a výsledku volieb. Aby voľby prebehli prehľadne a bez problémov, treba ich dobre organizačne pripraviť (zodpovedá riaditeľ), preto by sa mal pripraviť rokovací (volebný) poriadok. Podľa neho proces voľby prebehne a oboznámení s ním majú byť všetci voliči.

Niektoré ustanovenia podľa vyhlášky, ktoré treba dodržať:

- riaditeľ zvyčajným spôsobom zvolá pedagogických zamestnancov (bol to „zvyčajný spôsob?, každý o voľbe vedel?; voľby sa nemôžu konať cez prestávku, ktorá sa má využívať na iný účel, nie na voľby a napr. pedagogickí zamestnanci, ktorí mali vtedy určený dozor sa voľby nemohli zúčastniť; ak je v škole školský klub detí, vedeli o voľbe aj vychovávateľky ŠKD, keď bola oznámená ráno ústne?“...),
- voľba sa môže uskutočniť len ak je prítomná nadpolovičná väčšina voličov; ak nie je nadpolovičná väčšina voličov prítomná, voľba sa nemôže uskutočniť a riaditeľ musí vyhlásiť opakovanú voľbu (z otázky nie je jasné, či bola táto podmienka splnená a z akého dôvodu bola prvá voľba zrušená),
- kandidáta na voleného člena môže po jeho súhlase navrhovať ktorýkoľvek z voličov (tzn., že volení môžu byť len tí, ktorí so svojou voľbou súhlasia a malo by to byť zdokumentované napr. písomným prehlásením),
- voľby sa uskutočňujú tajným hlasovaním formou hlasovacích lístkov (podľa § 1 ods. 8 a § 6 ods. 5 vyhlášky MŠ SR č. 291/2004 Z. z. – po vykonaní volieb volebná komisia zráta odovzdané hlasovacie lístky a zráta hlasy na platných hlasovacích lístkoch ... tzn., že volebná komisia musí byť ustanovená); volebná komisia musí byť samozrejme prítomná a zodpovedá za správnosť pri spočítaní hlasov, ako aj za to, že s hlasovacími lístkami nebude nikto manipulovať; musí byť presne zdokumentované, koľko volebných lístkov bolo vydaných, koľko bolo uplatnených pri voľbe, koľko bolo platných; mali by byť označené tak, aby bolo zrejmé, na aký účel boli používané (napr. Voľby zástupcov rodičov/pedagogických zamestnancov, ostatných zamestnancov/do RŠ pri ... škole, dátum, príp. označiť odtlačkom pečiatky školy),

- do RŠ sú zvolení tí zástupcovia, ktorí vo voľbách získali najvyššie počty hlasov; v prípade rovnosti hlasov na týchto miestach sa rozhodne žrebovaním (podľa § 1 ods. 9 vyhlášky č. 291/2004 Z. z.),
- počty členov RŠ určených pre jednotlivé skupiny sa musia dodržať v súlade s pokynmi zriaďovateľa podľa § 25 zákona č. 596/2003 Z. z.,
- treba venovať dostatočnú pozornosť už pri ustanovovaní RŠ, aby nenastal problém v priebehu jej funkčného obdobia, keď nebude môcť vykonávať svoje kompetencie po zistení, že nebola ustanovená v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Súvisiaca legislatíva:

- *vyhláška MŠ SR č. 291/2004 Z. z.,*
- *zákon č. 596/2003 Z. z.*

1.14 Vzdanie sa funkcie predsedu rady školy

Keď sa vzdá predseda RŠ funkcie predsedu, ale chce zostať členom RŠ, kto bude jej predsedom? V štatúte sme s touto alternatívou nepočítali a nemáme to ošetrované. Nastupuje na funkciu ďalší člen v poradí, ktorý získal pri voľbe za predsedu druhý najvyšší počet hlasov alebo sa bude organizovať nová voľba? Kto ju bude organizovať?

Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 291/2004 Z. z. ustanovujúce zasadnutie RŠ zabezpečuje zriaďovateľ v spolupráci s riaditeľom školy (školského zariadenia). Na ustanovujúcom zasadnutí si členovia nadpolovičnou väčšinou hlasov členov RŠ zvolí predsedu v súlade s § 1 ods. 10 vyhlášky. Právny predpis neustanovuje postup, ak nastane situácia, že sa predseda RŠ vzdá funkcie. Rada školy by to mala mať ustanovené vo svojom štatúte.

Z dôvodu, aby nebola narušená činnosť RŠ možno odporučiť, aby zasadnutie zvolal súčasný predseda, ktorý sa chce svojej funkcie vzdať. Po jeho vzdaní sa funkcie, RŠ si zvolí nového predsedu. Keďže vyhláška MŠ SR č. 291/2004 Z. z. ustanovuje, že predseda sa volí nadpolovičnou väčšinou členov RŠ, nemal by sa automaticky novým predsedom stať ten, ktorý pri voľbe predsedu sa umiestnil na druhom mieste.

O vzdaní sa funkcie a novej voľbe treba vyhotoviť zápisnicu, jeden rovnopis doručiť zriaďovateľovi. Ak RŠ považuje za vhodnejšie, aby sa okrem delegovaných členov v RŠ za zriaďovateľa z dôvodu organizácie voľby nového predsedu

zúčastnil zasadnutia aj ďalší zástupca zriaďovateľa (len na účel organizácie voľby), môže zriaďovateľa o to požiadať.

Rada školy by si v štatúte mala určiť postup pre rôzne situácie, ktoré môžu v priebehu funkčného obdobia nastať. Štatút možno doplniť dodatkom, ktorý treba členmi schváliť (dodatok by mal byť očíslovaný, s dátumom, doplnenie štatútu treba zaznamenať v zápisnici). Obsah štatútu definuje § 9 uvedenej vyhlášky.

Súvisiaca legislatíva:

- vyhláška MŠ SR č. 291/2004 Z. z.,
- štatút RŠ.

1.15 Odvolanie delegovaného člena rady školy

Na programe zasadnutia obecného zastupiteľstva je aj bod „Odvolanie členov RŠ delegovaných zriaďovateľom a delegovanie zástupcov zriaďovateľa do RŠ“. Nemá takému kroku predchádzať písomné vyrozumenie? Po komunálnych voľbách nastala zmena starostu a poslancov.

Členstvo delegovaných zástupcov za zriaďovateľa, ktorým je obec alebo samosprávny kraj, nie je závislé od výsledkov komunálnych volieb. Zriaďovateľ svojho zástupcu do RŠ pri jej ustanovení deleguje (§ 25 ods. 5 a 6 zákona č. 596/2003 Z. z.), má však možnosť ho aj z RŠ odvolať [§ 25 ods. 12 písm. h) uvedeného zákona]. Ak v priebehu funkčného obdobia RŠ má zriaďovateľ potrebu svojho zástupcu v RŠ odvolať, môže tak urobiť, súčasne však musí delegovať iného svojho zástupcu. Písomne odvolá zástupcu k určitému dňu a súčasne od nasledujúceho dňa deleguje nového člena. Je potrebné doručiť oznámenie o odvolaní ako aj o delegovaní dotknutým osobám a súčasne oznámiť túto skutočnosť aj príslušnej RŠ (písomne, aby RŠ mala vierohodný doklad).

Súvisiaca legislatíva:

- zákon č. 596/2003 Z. z. [§ 25 ods. 12 písm. g)].

1.16 Členstvo v rade školy za zriaďovateľa

Niekoľko mesiacov pred voľbami do miestnej samosprávy sa vzdal členstva v RŠ jeden zástupca zriaďovateľa (je ním obec). Zriaďovateľ chce do RŠ delegovať niektorého z poslancov až po komunálnych voľbách. Možno delegovať